

енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-371-2-8>

PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS IN UKRAINE

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНА КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ

Pryimak M. M.

*Candidate of Sciences in Physics
Education and Sports, Associate
Professor, Associate Professor
of the Department of Management
and Sports Economics National
University of Physical Education
and Sports of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Приймак М. М.

*кандидат наук з фізичного виховання
і спорту, доцент,
доцент кафедри менеджменту
і економіки спорту
Національний університет фізичного
виховання і спорту України
м. Київ, Україна*

Kalyta L. V.

*Candidate of Historical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Management and Sports Economics
National University of Physical
Education and Sports of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Калита Л. В.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту
і економіки спорту
Національний університет фізичного
виховання і спорту України
м. Київ, Україна*

Varenyk O. M.

*Candidate of Sciences in Physics
Education and Sports, Associate
Professor, Associate Professor
of the Department of Management
and Sports Economics
National University of Physical
Education and Sports of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Вареник О. М.

*кандидат наук з фізичного виховання
і спорту, доцент,
доцент кафедри менеджменту
і економіки спорту
Національний університет фізичного
виховання і спорту України
м. Київ, Україна*

На сьогодні вже минуло понад 50 років з того часу, як у 1972 р. державний службовець Десмонд Кілінг з Великобританії ввів у науковий обіг поняття «публічне управління», визначивши його як «пошуку

найкращий засіб використання ресурсів з метою досягнення пріоритетних цілей державної політики» [1, с. 15]. За півстоліття цей термін по-різному трактувався представниками різних наукових шкіл, наповнювався новим змістом. Можна погодитися з позицією укладачів «Термінологічного словника публічного управління», що в наш час «публічне управління» являє собою діяльність органів державного управління та місцевого самоврядування, представників приватного сектору й інститутів громадянського суспільства стосовно формування та реалізації управлінських рішень суспільного значення, політики розвитку держави та її адміністративно-територіальних одиниць. Таким чином публічне управління дає можливість забезпечити суттєве підвищення рівня ефективності управлінської діяльності за рахунок активної громадської підтримки та консолідації всіх суспільних інститутів навколо спільних цілей..... [2, с. 143].

Одними з найважливіших цілей сучасного демократичного суспільства є всебічний розвиток особистості, можливість її самореалізації, зміцнення здоров'я населення, підвищення тривалості життя, активного довголіття, утвердження здорового способу життя, й досягати ці цілі допомагає фізична культура і спорт. Соціальна значимість фізичної активності та спорту визнається всіма. Вдосконалення публічного управління сферою фізичної культури і спорту України є актуальною проблемою й вимагає глибокого аналізу діяльності системи й врахування багатого досвіду європейських країн у цій царині. Кожній країні притаманна власна модель взаємодії із сферою фізичної культури і спорту, що зумовлене метою й ступенем участі держави у цьому процесі. Аналізуючи підходи українських дослідників існуючі моделі взаємин держави та сфери фізичної культури і спорту умовно можна поділити на три групи: американську, європейську та азійську Щокін Р., Беленюк Ж., [3, с. 116]. У США, де, як зауважує Мічуда Ю. П. «хоча спортивна діяльність і вважається у США суспільно значущою, але вона є результатом вираження автономної та вільної ініціативи самих громадян країни, тому що розвиток та стимулювання спорту належить до компетенції спортивного руху» [4, с. 40], а держава практично не бере участі в організації фізичної культури та спорту.

Європейську модель характеризує суттєва участь держави у розвитку та управлінні сферою фізичної культури і спорту. Нині у Європі, практично всюди, держава певним чином втручається у процес фізичного виховання, розвиток і популяризацію масового спорту, підтримує спорт вищих досягнень.

Держава в незалежній Україні взяла на себе зобов'язання щодо сприяння розвитку та життєдіяльності сфери фізичної культури і спорту, надаючи нормативно-правове, матеріально-технічне, фінансове, кадрове

забезпечення розвитку галузі, регулює відносини у цій царині, формуючи та реалізуючи державну політику, створюючи відповідні державні органи тощо.

Стаття 5 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» визначає, що державне управління фізичною культурою і спортом здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту [5, с. 4]. Міністерство молоді та спорту України є центральним органом виконавчої влади спеціальної компетенції у сфері фізичної культури і спорту.

До кола повноважень та компетенцій Міністерства молоді та спорту України належать: здійснення аналітичної діяльності у сфері фізичної культури та спорту, визначення тенденцій розвитку, узагальнення вітчизняного та іноземного досвіду, сприяння розвитку видів спорту, організація та проведення чемпіонатів України з видів спорту, визнаних в Україні, а також інших всеукраїнських та міжнародних спортивних заходів, забезпечення участі національних збірних команд у міжнародних змаганнях, розроблення Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України, розроблення проектів програм розвитку фізичної культури та спорту, забезпечення реалізації програм розвитку фізичної культури та спорту в Україні, забезпечення розвитку напрямів фізичної культури й спорту, надання в установленому порядку державної підтримки громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості, залучення їх до виконання державних програм і заходів з питань фізичної культури та спорту, прийняття рішення про надання громадській організації фізкультурно-спортивної спрямованості статусу національної або відмову в його наданні, координація заходів з розвитку дитячого, дитячо-юнацького спорту, спорту вищих досягнень, спорту осіб з інвалідністю, спорту ветеранів, організація здійснення контролю за якістю фізкультурно-спортивних послуг [6].

Згідно Закону України «Про місцеві державні адміністрації» вони наділяються рядом повноважень у сфері фізичної культури: а саме проводити державну політику в цій галузі, здійснювати загальне керівництво закладами, що належать до сфери її управління та їх матеріально-фінансове забезпечення, всіляко сприяти збереженню мережі фізкультурно-спортивних закладів та розробляти прогнози її розвитку, сприяє їх стабільній роботі тощо [7]. Безпосередньо ці повноваження здійснюють управління, департаменти, відділи з фізичної культури та спорту місцевих адміністрацій.

Треба відзначити, що роль органів місцевого самоврядування, які реалізують широке коло управлінських повноважень у сфері, що

розглядається, активно зростає в наш час. Це зумовлено збільшенням цих повноважень в ході здійснення децентралізаційних трансформацій в Україні.

Важливими суб'єктами публічного управління фізичною культурою і спортом є громадські організації фізкультурно-спортивної спрямованості, насамперед, це – спортивні асоціації та федерації, фізкультурно-спортивні товариства, Національний олімпійський комітет України, Спортивна студентська спілка України, Спортивний комітет України тощо. Можна погодитись з позицією Журби М. А., що надання громадським суб'єктам відповідних повноважень для здійснення ними публічного управління у галузі фізичної культури та спорту, відповідає децентралізаційним та євроінтеграційним процесам в Україні [8, с. 12].

Отже, сьогодні стає зрозумілим, що ефективна модель публічного управління фізкультурно-оздоровчою і спортивною діяльністю в Україні, можлива тільки в результаті конструктивної взаємодії держави, її урядових структур, місцевого самоврядування, різноманітних громадських організацій, приватних установ. Важливим на цьому шляху буде вивчення, аналіз та імплементація європейського досвіду.

Література:

1. Keeling D. Management in Government. London: Allen&Unwin. 1972. 216 p.
2. Корольчук О.Л. Публічне управління: термінол. слов. / уклад.: О. Л. Корольчук, В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. – Київ : НАДУ, 2018. – 224 с.
3. Щокін Р., Беленюк Ж. Зарубіжний досвід системи публічного управління сферою фізичної культури та спорту. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління. Випуск 4 (64), 2022. С. 115–120. DOI [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-4\(64\)-15](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-4(64)-15).
4. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку: закономірності функціонування та розвитку. К.: Олімпійська література, 2007. – 215 с.
5. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24 грудня 1993 року № 3808-ХІІ, редакція від 03.09.2023, підстава – 3272-ІХ / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 14, ст. 80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (дата звернення: 26.10.2023).
6. Положення про Міністерство молоді та спорту України: Постанова Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 року № 220 / Кабінет

Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.10.2023).

7. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року № 586-XIV. Редакція від 03.08.2023, підстава – 3022-IX / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 20–21, ст. 190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення: 26.10.2023).

8. Журба М.А. Публічне управління у галузі фізичної культури і спорту: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Одеса. 2017. 24 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-371-2-9>

POLICY ANALYSIS TOOLS: ENVIRONMENT RESEARCH METHODOLOGY

ПРОЦЕДУРИ АНАЛІЗУ ПОЛІТИКИ: МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ СЕРЕДОВИЩА

Riabtsev G. L.

*Doctor of Science in Public
Administration, Full Professor,
Professor of the Andriy Meleshevych
Kyiv-Mohyla School of Governance,
National University
of Kyiv-Mohyla Academy,
Kyiv, Ukraine
Professor of the Academic Department
of Social Sciences
European Humanities University
Vilnius, Lithuania*

Рябцев Г. Л.

*доктор наук з державного
управління, професор,
професор Києво-Могилянської школи
врядування імені Андрія Мелешевича
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»,
м. Київ, Україна
професор Академічного
департаменту соціальних наук
Європейський гуманітарний
університет
м. Вільнюс, Литва*

Із 2014 року держави-члени Організації економічного співробітництва й розвитку реалізують рамкову політику впровадження цифрового урядування, одним із провідних елементів якої є формування урядів, базованих на даних (data-driven public sector) [1, п. II, 3]. Такі інститути визнають дані ключовим стратегічним активом у створенні суспільних благ і застосовують дані на всіх етапах вироблення доказової політики, керуючись етичними принципами [2, с. 14]. У рамках такого підходу доказову суспільну політику (evidence-based public policy)